

הבטחת רבינו,
מי שישתדל
בהדפסת
ספריו יהיה
לו המזכיר
למליץ

הארי החדש

פנינים נפלאים מתורתו של

המהר"א"ל צינץ

הגאון הביאריה לייב צינץ זי"ע מפלאצק

מכון להוצאה חרדית ומפוזרת
של ספרי מהר"א"ל צינץ זי"ע

ת.ד. 3498 אשדוד 77134
טל': 08-8648989
פקס: 08-8648686
tzintz@tzintz.org

גיליון שפ"ו, פרשת נצבים וילך תשפ"ו

עד שאב מיקי, לעברך בברית ה' אלקיך. ללמדנו כי כולם, ללא יוצא מן הכלל, מוכנים ומזומנים לקבל את התורה ולבוא בברית, אף אם אין להם השגה מעמיקה בה. לפי שהעיקר הוא המעשה ויראת הלב, ובזה כולם שווים לטובה.

(קומץ המנחה - פרשת דברים)

יחיד העושה רצונו ית"ש - נחשב כעם

למען הקים אתה היום לו לעם והוא יהיה לך לאלקים כאשר דבר לך וכאשר נשבע לאבותיך לאברהם ליצחק וליעקב (כט, יב).

על המילים למען הקים אתה יש לומר, שאפילו היחיד נחשב לעם לפניו יתברך אם יעשה רצונו. כי כל יחיד יכול לבוא למדרגה עליונה עד שייחשב עם בפני עצמו, שהרי כל נפש של צדיק היא עולם מלא.

וזהו כוונת הכתוב כאשר דבר לך, כי איתא במדרש שהדיבור היה מחזור על כל אחד ואחד מיישראל ואומר לו מקבלני אתה עליך. לזה נאמר "אנכי ה' אלקיך" בלשון יחיד, שאל כל יחיד דיבר. ולא תימא שאין כבודו יתברך שורה ביחיד אלא רק ברבים, לכן המשיך הכתוב הוא וכאשר נשע לאבותיך לאברהם, שאף על פי שהיה יחיד בעולם וכמו כן יצחק ויעקב, הרי שאין רצונו יתברך אלא בעושי רצונו, וצדיק אחד הוא יסוד עולם.

(מלא העומר)

מחוטב עציץ עד שואב מימין - דרכו של כל יהודי לשלמות הנפש אתם נצבים היום כלכם לפני ה' אלקיכם ראשיכם שבטיכם וקנינים ושוטריכם כל איש ישראל (כט, ט).

הנה ידוע הכלל כי 'דבר בעיתו מה טוב', ולכן דורשים בהלכות פסח בפסח וכדומה (סנהדרין קא, א), ואילו ענייני המוסר הרי הם תדירים וכוללים את כל הזמנים. אולם, כאשר באים לעסוק בחכמה, הרי שאינה שווה לכל נפש, שכן לא כל אדם מסוגל לרדת לעומקם של דברי חכמה.

אך מאחר שעיקר החכמה היא יראת ה' המהווה לה ראשית ויסוד - וכשם ששום דבר אינו יכול להתקיים ללא ראשית, כך לא תיתכן חכמה שאין היראה קודמת לה. וזהו ששינוי 'אם אין יראה אין חכמה' (אבות פ"ג משנה יז), שכן אי אפשר לדבר שיתחיל בלא ראשית.

וזאת ועוד, בניגוד לחכמה השכלית, מעלת היראה שווה לכל נפש, ואפילו למי שאינו בר השגה. וזאת שלא כדעת הפילוסופים שסברתם נפסדת, הסבורים ששלמות הנפש תיתכן רק על ידי הידיקות במושכלות עליונות, ולפי שיטתם רק אחד מני אלף יזכה להגיע לשלמות זו. לא כן אנו מאמינים; אלא כל איש אשר יחזק את לבבו ביראת ה', אף אם קצר מצע שכלו, הרי 'רחמנא ליבא בעי'. ומשום כך אמרו (סנהדרין ז, א) כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא.

לאור יסוד זה מבואר היטב הפסוק "אתם נצבים היום כלכם לפני ה' אלקיכם", ופירוט הכתוב בהמשך (פסוק י) "טפכם נשיכם... מחטב עציץ

פניני דרוש

נסיון העושר והשלווה - בחינה אחרת של הסתר פנים

פניו. כעת הוא בא לנסותם בניסיון הפוך של עושר ושלווה לבדוק אם יעמדו בו.

נמצא אפוא שיש כאן הסתרת פנים עמוקה בהסתר ובהעלם. בנוסף להסתרת הפנים המוכרת המביאה צרות ורעות, קיימת גם השלווה עצמה המשמשת להסתרת פנים מוסויות ומעמידה את האדם בניסיון קשה לא פחות.

ולזה אמר הכתוב ואנכי הסתר אסתיר פני, שיהיה הסתר פנים בתוך מסתור, והכוונה היא לשלווה אשר תגיע להם, למען יתנסו בניסיון השלווה אם יעמדו בתשובתם. כי התשובה צריכה להיות במשקל שווה, וכפי החטא שחטאו מתוך שלווה, כמו כן צריכה התשובה להיות מתוך שלווה. ולזה אמר על כל הרעה אשר עשה, שצריך למרק כל הרעה כפי בחינת המעשה. כי הנה החטא אשר חטאו היה מתוך שלווה, ואם כן אם ישובו לארץ ישראל אולי עוד יוסיפו לחטוא, על כן ינסה אותם יתברך בניסיון השלווה. ואם יזכרו שרק ה' הוא הנותן להם כוח לעשות חיל, אזי ייטיב להם ויזכו לגאולה שלימה.

על כן בזמן הזה ראוי יותר להיזהר ולשוב עד ה' בכל לב ונפש דווקא מתוך השלווה, והיא נרצית יותר לפי בחינת הניסיון, והוא נכון. ואם חס ושלום לא ישובו מתוך השלווה, יש חס ושלום קטרוג גדול יותר, ומי יודע מה ילד יום.

(קומץ המנחה - פרשת נצבים)

ואמר ביום ההוא הלא על פי אין אלקי בקרבי מצאוני הרעות האלה, ואנכי הסתר אסתיר פני ביום ההוא על כל הרעה אשר עשה (לא, יז-יח).

כבר תמיהו כל המפרשים בזה, אחר שאמרו והתודו את עונם שהוא וידוי גמור שהתודו באמרם הלא על פי אין אלקי בקרבי, תמיהו הדבר שתהיה משכורתם כפי שממשיך הכתוב באמרו ואנכי הסתר אסתיר פני, שהיא הסתרה כפולה ומכופלת. וכבר פירשנו בזה כמה פנים.

ואולם כפי כוונת נושא הדרוש תהיה הכוונה כמו שאמרנו, כי גלות ישראל נועדה למרק עוון וחטא ולמען ירצו את עוונם, כדי ששימו על לב מדוע עשה להם השם יתברך ככה. אך לאחר ששימו זאת על לבם וישוּבו אל ה' מתוך הצרות והתלאות, עדיין אין הם ראויים לגאולה שלימה, לפי שהגאולה דורשת לעשות תשובה מאהבה מתוך שלווה דווקא.

לפיכך מעניק להם הקב"ה שלווה, אך שלווה זו עצמה ניתנת כסוג של ניסיון והסתרת פנים. שכן קיים חשש שמא דווקא השלווה תגרום להם חס ושלום לשוב לכסלם ואולתם, ולשכוח כי מאת ה' הייתה זאת להם.

כדי להבין זאת לעומק, יש להתבונן במושג הסתרת פנים. בדרך כלל כאשר השם יתברך מסתיר פניו, מדובר בהסתרת פנים כפשוטה, והיא הסיבה לכל מחלה וכל נגע ופגע וצרות המוצאות אותנו חס ושלום, משום שהסתרת הפנים מורה על התגברות הדינים הבאים מאחוריים והמקטרגים על ישראל. ואולם כאן, לאחר שכבר שבו מתוך הצרות והתלאות והיו ראויים לשוב בנים לגבולם, מתהפך הקטרוג ומשנה את

חדש!

ניתן לשמוע בכל שבוע דבר תורה מרבנו המהר"א"ל צינץ על פרשת השבוע,

מפי המשפיע הרב הגאון רבי ברוך שוורץ שליט"א 08-8648989 שלוחה 5 מרבני המכון ומו"ץ באוצר הפוסקים

ימי הרחמים והסליחות

נושא עון ועובר על פשע - אינו מוחק את החטא לגמרי - כששב מאהבה יצורף לזכויות

אשרי אדם לא יחשב ה' לו עון ואין ברוחו רמיה (תהלים לב, ב).

אמרו בילקוט על פסוק זה, אמר רבי יוסי ברבי יהודה, אם עשה תשובה שלימה שלבו עקור עליו והקב"ה מוחל לו. וביאור אין ברוחו רמיה, שלא תהא תפילתו ותורתו רמיות, ויש לבאר דברי המדרש על פי דברי הגמרא (ראש השנה יז, א) על הפסוק (מכה ז, יח) נשא עון ועבר על פשע, שהקב"ה מעביר ראשון ראשון. והיינו שאת החטא הראשון הרי הוא מעביר מנגד עיניו ואינו מחשבו במניין עוונות. וביאור בספרים הקדושים, שמה שרק מעבירו מנגד עיניו ואינו מוחקו לגמרי, הוא משום שהשב מאהבה הרי זדונות נעשות לו כזכויות, ואם כן רוצה הוא גם בחטא הראשון שעשה שלא יימחה, כדי שאף הוא יתהפך לזכות. ולכך הקב"ה רק מעביר את החטא הראשון מנגד עיניו ואינו מוחקו.

והנה השב מיראה הרי יש רמיה כלשהי במעשיו, שהרי אינו שב מפני גדלות ה', אלא משום שחש על עצמו שלא יענש מפני חטאיו. ואדם זה שזדונות נעשות לו רק כשגגות, כן היה חפץ שאת חטאו הראשון שמעביר ה' ימחה לגמרי, שהרי אף השגגה משאירה כתם כלשהו בנפש.

והוא שנאמר במדרש שפסוק זה נאמר על מי שלבו עקור עליו, והיינו שמתחרט מעומק הלב על שחטא ושב מאהבה. ואדם כזה אושרו הוא דווקא במה שרק לא יחשוב ה' לו את העוון הראשון.

כלומר שרק העבירו מנגד עיניו ואינו מחשבו במניין עבירות אך לא מחקו לגמרי, שהרי עתה עוונות נעשות לו כזכויות ואף אותו עוון מצטרף לזכויותיו. והוא מי שאין ברוחו רמיה, שאין תורתו תפילתו ותשובתו רמיה, כאותו ששב מיראה שיש מקצת מרמה במעשיו שלא עשאו מגדלות הבורא.

קומץ המנחה - פרשת האזינו

אצל הקב"ה אין הבדל בין שאלה לבקשה

אחת שאלתי מאת ה' אותה אבקש וגו' (תהלים כז, ד).

ישנו חילוק בין שאלה לבקשה. שאלה היא בדבר שאינו גורם חסרון למשיב, וכאדם השואל מחבירו שאלה בעלמא וחבירו משיב לו שאין המשיב נחסר כלום. ולעומת זאת בקשה בדרך כלל היא בדבר גדול שמחסר את הנותן. אך הם הדברים בבשר ודם, לא כן הוא כלפי ה' יתברך שלו הארץ ומלואה, ולגביו אין חילוק בין שאלה לבקשה.

והוא שאמר דוד המלך, אחת שאלתי מאת ה' - אחת היא לפני ה' אם אשאל ממנו או אם אבקש הימנו, שהרי לעולם אצלו כל שאבקש הוא בגדר שאלה שהרי הוא אינו נחסר דבר בעת שממלא הבקשה. אך כלפי הרי שאותה אבקש - כאשר אני מקבל דבר מה מאת ה', הרי לעולם זו נתינה שיש בה ממש, כנתינה שלאחר בקשה.

מלוא העומר - אסתר פרק ב'

פניני ישועות

הוראת הקבע שהטיסה אותי ברגע האחרון לאומן!

לראשונה מזה שני עשורים, יאלץ להישאר בארץ. לבו נקרע לגזרים; המחשבה שיוותר על אותה התעלות רוחנית עצומה, על האור ועל הכוחות המיוחדים שהוא שואב שם לכל השנה כולה, הותירה אותו שבור ורצוף.

התפנית המדהימה התרחשה ממש בדקה התשעים - ביומו הראשון של אמירת סליחות. ידיד קרוב שראה בצערו הגדול, שח לו על סגולת הפלא של תמיכה בהדפסת ספרי רבנו המהרא"ל צינץ זי"ע. ר' משה נאחז בשביב התקווה הזו. הוא חייג מיד למוקד המכון, וביקש לייסד הוראת קבע חודשית בסך 72 שקלים - כמניין חס"ד. "אני מקדיש את התרומה הזו כדי שבזכות הצדיק תוסרנה המניעות ואזכה לנסוע גם השנה", אמר למוקדנית בתחינה.

הישועה לא בוששה לבוא, והיא הגיעה במהירות מסחררת. כבר למחרת בבוקר, הפקעת הסבוכה בביתו הותרה באורח פלאי ובלתי צפוי. המצב הסתדר לחלוטין והדרך נסללה. ר' משה מיהר להזמין כרטיס טיסה של הרגע האחרון, וזכה לנסוע לאומן בפעם העשרים בחייו! לאורך כל הדרך, בנמל התעופה ובטיסה עצמה, הוא לא הפסיק לשתף את כל סובביו בנס הגלוי שחוווה. "ההבטחה של המהרא"ל צינץ", הכריז בפני כולם בהתרגשות, "היא זו שקרעה לי את הים והטיסה אותי השנה לאומן!"

ר' משה ט. נוהג לנסוע לציון רבי נחמן מברסלב זי"ע באומן לראש השנה כבר קרוב לעשרים שנה. הוא עוד זוכר היטב את השנים הראשונות והמאתגרות, ימים שבהם התשתיות במקום היו רחוקות מלהכיל את ההמונים. באותה תקופה, המסע דרש מסירות נפש של ממש. הוא זוכר את הלילות הקרים על שקי שינה דקים במחסנים מעופשים או בדירות רעועות נטולות חימום ראוי. הוא זוכר את מזוודות הענק שסחב מהארץ, עמוסות בקופסאות שימורים ומצרכים לכל ימי החג, והכל כדי לזכות ולהסתופף בצל הצדיק בימים הנוראים.

עם חלוף השנים, הקיבוץ באומן גדל לעשרות אלפים, ותנאי האש"ל וההכנסת אורחים השתפרו לבלי היכר. ר' משה כבר אינו נדרש לישון בתנאי שדה או לסחוב צידה לדרך, אך את מקומם של הקשיים הפיזיים תפסו לעיתים קרובות ניסיונות מסוג אחר. כמעט בכל שנה צצו "מניעות" שונות ומשונות - טכניות, כלכליות או אישיות - שאיימו להקשות על הנסיעה. ועם זאת, מתוך עקשנות דקדושה ואמונה איתנה, הוא תמיד הצליח לבקע את החומות ולהגיע ליעדו.

עד לשנה שעברה. באותה שנה, המניעות הגיעו לממדים שלא הכיר. בשל נסיבות משפחתיות ומצב מורכב ורגיש בביתו, ר' משה הבין שהפעם, ככל הנראה, קצרה ידו מלהושיע. נראה היה שהשנה,

ניתן להזמין חינוך את ספרי רבנו לבתי מדרש וישיבות

08-864-89-89

ארה"ב: 718-2592395

להשתתפות בהדפסת הספרים לקיום
צוואתו של הגאון זי"ע ולזכות בהבטחתו